

Prese un informācija

Eiropas Savienības Tiesa
PAZIŅOJUMS PRESEI Nr. 174/21
Luksemburgā, 2021. gada 6. oktobrī

Spridums lietā C-882/19
Sumal

No mātesuzņēmuma izdarītā Savienības konkurences tiesību pārkāpuma cietušais var prasīt pēdējās minētās meitasuzņēmumam atlīdzināt no tā izrietošos zaudējumus

Lai to izdarītu, tam būs jāpierāda, ka abas sabiedrības pārkāpuma izdarīšanas brīdī veidoja vienu ekonomisku vienību

Laikposmā no 1997. līdz 1999. gadam sabiedrība *Sumal SL* iegādājās divus kravas automobiļus no *Mercedes Benz Trucks España SL (MBTE)*, kas ir *Daimler* grupas meitasuzņēmums, kuras mātesuzņēmums ir *Daimler AG*.

Ar 2016. gada 19. jūlija¹ lēmumu Eiropas Komisija konstatēja, ka *Daimler AG* ir pārkāpusi Savienības tiesību normas, kurās ir aizliegts slēgt aizliegtas vienošanās², jo šī pēdējā minētā laikposmā no 1997. gada janvāra līdz 2011. gada janvārim bija noslēgusi vienošanās ar četrpadsmit citiem Eiropas kravas automobiļu ražotājiem par cenu noteikšanu un kravas automobiļu bruto cenu paaugstināšanu Eiropas Ekonomikas zonā (EEZ).

Pēc šī lēmuma *Sumal* pret *MBTE* cēla prasību par zaudējumu atlīdzību, lūdzot samaksāt summu 22 204,35 EUR apmērā par zaudējumiem, kas izriet no šīs aizliegtās vienošanās. Tomēr *Juzgado de lo Mercantil nº 07 de Barcelona* (Barselonas Komerclietu tiesa Nr. 07, Spānija) noraidīja *Sumal* prasību, pamatojoties uz to, ka Komisijas lēmumā *MBTE* nebija norādīta.

Sumal par šo spriedumu iesniedza apelācijas sūdzību *Audiencia Provincial de Barcelona* (Barselonas provinces tiesa). Šajā kontekstā šī tiesa jautā, vai un – attiecīgā gadījumā – ar kādiem nosacījumiem prasība par zaudējumu atlīdzību var tikt vērsta pret meitasuzņēmumu pēc Komisijas lēmuma, ar kuru konstatētas tā mātesuzņēmuma pretkonkurences darbības. Tādējādi šī tiesa nolēma apturēt tiesvedību un uzdot šo jautājumu Tiesai prejudiciālā kārtībā.

Ar savu virspalātā pasludināto spriedumu Tiesa precizē nosacījumus, ar kādiem no sabiedrības pretkonkurences darbībām, par kurām Komisija ir piemērojusi sodu, cietušie ar prasībām par zaudējumu atlīdzību, kas celtas valsts tiesās, var izraisīt sodītā mātesuzņēmuma meitasuzņēmumu, kuri Komisijas lēmumā nav minēti, civiltiesisko atbildību.

Tiesas vērtējums

Saskaņā ar pastāvīgo judikatūru ikvienai personai ir tiesības prasīt no “uzņēmumiem”, kuri ir bijuši aizliegtas vienošanās vai darbību, kas ir aizliegtas saskaņā ar LESD 101. pantu, dalībnieki, atlīdzību par kaitējumu, kurš nodarīts ar šīm pretkonkurences darbībām. Pat ja šādas prasības par zaudējumu atlīdzību ir celtas valsts tiesās, vienības, kurai ir jāatlīdzina nodarītais kaitējums, noteikšanu tieši reglamentē Savienības tiesības.

Ņemot vērā, ka šīs prasības par zaudējumu atlīdzību ir Savienības konkurences tiesību normu īstenošanas sistēmas neatņemama sastāvdaļa, tāpat kā to īstenošana, ko veic valsts iestādes,

¹ Lēmums C(2016) 4673 *final* par procedūru saskaņā ar [LESD] 101. pantu un EEZ līguma 53. pantu (Lieta AT.39824 – Kravas automobiļi), kura kopsavilkums tika publicēts 2017. gada 6. aprīļa *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī* (OV 2017, C 108, 6. lpp.).

² LESD 101. pants un EEZ līguma 53. pants.

jēdzienam “uzņēmums” LESD 101. panta izpratnē nevar būt atšķirīga piemērojamība saistībā ar to, ka Komisija uzliek naudas sodus “uzņēmumiem” (*public enforcement*), un saistībā ar prasībām par zaudējumu atlīdzību, kas celtas pret šiem “uzņēmumiem” valsts tiesās (*private enforcement*).

Atbilstoši Tiesas judikatūrai jēdziens “uzņēmums” LESD 101. panta izpratnē attiecas uz jebkuru vienību, kas veic saimniecisku darbību, neatkarīgi no šīs vienības juridiskā statusa un finansēšanas veida un tādējādi **nozīmē ekonomisku vienību, pat ja no juridiskā viedokļa pēdējo minēto veido vairākas fiziskas vai juridiskas personas.**

Ja ir konstatēts, ka šādā ekonomiskā vienībā ietilpstoša sabiedrība ir pārkāpusi LESD 101. panta 1. punktu tādējādi, ka “uzņēmums”, kurā tā ir dalībniece, ir izdarījis šīs tiesību normas pārkāpumu, **jēdziens “uzņēmums” un – ar tā starpniecību – jēdziens “ekonomiskā vienība” automātiski rada solidāro atbildību starp vienībām, kas veido ekonomisko vienību pārkāpuma izdarīšanas brīdī.**

Šajā ziņā Tiesa turklāt norāda, ka LESD 101. pantā izmantotais jēdziens “uzņēmums” ir funkcionāls jēdziens un līdz ar to ekonomiskā vienība, kas to veido, ir jāidentificē, ņemot vērā attiecīgās vienošanās mērķi.

Tādējādi, ja LESD 101. panta 1. punkta pārkāpuma esamība ir pierādīta attiecībā uz mātesuzņēmumu, no šā pārkāpuma cietušais ir tiesīgs prasīt, lai tiktu atzīta šī mātesuzņēmuma meitasuzņēmuma civiltiesiskā atbildība ar nosacījumu, ka cietušais pierāda, ka – ņemot vērā, pirmkārt, ekonomiskās, organizatoriskās un juridiskās saiknes, kas vieno šīs abas ekonomiskās vienības, un, otrkārt, to, ka pastāv konkrēta saikne starp šī meitasuzņēmuma saimniecisko darbību un pārkāpuma priekšmetu, par kuru mātesuzņēmums tika uzskatīts par atbildīgu, – meitasuzņēmums veidoja ekonomisku vienību ar mātesuzņēmumu.

No tā izriet, ka tādos apstākļos, kādi ir aplūkoti pamatlietā, lai varētu celt prasību par zaudējumu atlīdzību pret MBTE kā Daimler AG meitasuzņēmumu, **Sumal principā ir jāpierāda, ka Daimler AG noslēgtais pretkonkurences nolīgums attiecas uz tām pašām precēm, kuras tirgo MBTE.** To darot, Sumal pierādītu, ka tieši ekonomiskā vienība, kurā ietilpst MBTE kopā ar savu mātesuzņēmumu, ir uzņēmums, kas izdarījis pārkāpumu, kuru Komisija ir konstatējusi atbilstoši LESD 101. panta 1. punktam.

Tomēr šādas prasības par zaudējumu atlīdzību ietvaros, kas celta pret mātesuzņēmuma, attiecībā uz kuru ir konstatēts LESD 101. panta pārkāpums, meitasuzņēmumu, **meitasuzņēmuma rīcībā attiecīgajā valsts tiesā ir jābūt visiem līdzekļiem, kas nepieciešami, lai tas varētu īstenot savas tiesības uz aizstāvību, it īpaši, lai tas varētu apstrīdēt piederību tam pašam uzņēmumam, kurā ietilpst mātesuzņēmums.**

Tomēr, ja prasība par zaudējumu atlīdzību, kā tas ir šajā lietā, ir balstīta uz Komisijas konstatējumu par LESD 101. panta 1. punkta pārkāpumu lēmumā, kas adresēts atbildētāja meitasuzņēmuma mātesuzņēmumam, pēdējais minētais valsts tiesā nevar apstrīdēt Komisijas šādi konstatētā pārkāpuma esamību. Proti, saskaņā ar Regulas Nr. 1/2003³ 16. panta 1. punktu valsts tiesas nevar pieņemt lēmumus, kas būtu pretrunā Komisijas pieņemtajam lēmumam.

Savukārt, ja Komisija lēmumā, kas pieņemts, piemērojot LESD 101. pantu, nav konstatējusi nekādu mātesuzņēmuma pārkāpjošu rīcību, meitasuzņēmumam, protams, ir tiesības apstrīdēt ne tikai savu piederību tam pašam “uzņēmumam” kā tā mātesuzņēmums, bet arī pārkāpuma, kurā tiek vainots mātesuzņēmums, esamību.

Šajā ziņā Tiesa turklāt precizē, ka valsts tiesas iespēja konstatēt meitasuzņēmuma iespējamo atbildību par nodarīto kaitējumu nav izslēgta tikai tāpēc vien, ka konkrētajā

³ Padomes Regula (EK) Nr. 1/2003 (2002. gada 16. decembris) par to konkurences noteikumu īstenošanu, kas noteikti [LESD 101]. un [102]. pantā (OV 2003, L 1, 1. lpp.).

gadījumā Komisija nav pieņēmusi nekādu lēmumu vai ka ar lēmumu, ar kuru tā konstatējusi pārkāpumu, šai sabiedrībai nav uzlikts administratīvs sods.

Līdz ar to LESD 101. panta 1. punkts nepieļauj tādu valsts tiesisko regulējumu, kurā ir paredzēta iespēja noteikt atbildību par vienas sabiedrības rīcību citai sabiedrībai tikai tad, ja otrā minētā kontrolē pirmo.

ATGĀDINĀJUMS. Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu ļauj dalībvalstu tiesām to tiesvedības ietvaros uzdot jautājumus Tiesai par Savienības tiesību interpretāciju vai Savienības akta spēkā esamību. Tiesa neiztiesā strīdus, ko izskata valstu tiesas. Valsts tiesai ir jāatrisina lieta saskaņā ar Tiesas nolēmumu. Šis nolēmums līdzīgā veidā ir saistošs citām valstu tiesām, kurām ir jāatrisina līdzīgas problēmas.

Neoficiāls dokuments plašsaziņas līdzekļu vajadzībām, kas Tiesai nav saistošs.

[Pilns sprieduma teksts](#) tiek publicēts CURIA tīmekļvietnē pasludināšanas dienā.

Kontaktpersona presei: Gitte Stadler ☎ (+352) 4303 3127